

Noi ne vom duce de aici mai devreme sau mai târziu, dar, dacă reușim să lăsăm urmașilor cât mai multe cărți sfinte, le lăsăm o zestre de mare valoare pentru ei și pentru cei care vor veni după ei.

Protos. Nicodim Mândiță

Difuzare:

EDITURA
AGAPIS

Str. Mențiunii Nr. 7, Sector 2, București
Tel./Fax: 021-2410673
Mobil: 0733-580008
editura.agapis@gmail.com

Cărțile pot fi comandate online la adresa
www.edituraagapis.ro
sau de la librăria Editurii Agapis,
din strada Mențiunii Nr. 7, Sector 2, București
unde puteți beneficia de **oferte speciale**.

Tipărit la TIPOGRAFIA **NEKTARIOS** Botoșani
www.nektarios.ro
Mobil: 0733-580001

Protos. Nicodim Mândiță / *Cele zece porunci
explicate pe înțelesul tuturor* – VOLUMUL II
ISBN general: 978-973-8440-91-3
ISBN vol. II: 978-973-8440-97-5

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Nicodim Mândiță, ieromonah
Cele 10 porunci explicate pe înțelesul tuturor /
protos. Nicodim Mândiță. – București: Agapis, 2014-
10 vol.
ISBN 978-973-8440-91-3
Vol. 2.: Porunca a 2-a. – 2014. – ISBN 978-973-8440-97-5

241.6

Protos. Nicodim Mândiță

CELE ZECE PORUNCI explicate pe înțelesul tuturor

PORUNCA a II-a:

„Să nu-ți faci chip cioplit și nici asemănare a vreunui lucru din câte sunt în cer, sus și din câte sunt pe pământ, jos și din câte sunt în apele de sub pământ! Să nu te închini lor, nici să le slujești lor!”

Editura AGAPIS • 2014

CUPRINS

Cuvânt înainte.....	5
Introducere	7
Explicarea Decalogului.....	13
Porunca a II-a.....	16
<i>SFINTELE ICOANE NU SUNT CHIPURI CIOPLITE</i>	17
<i>APARIȚIA ICONOCLASMULUI ȘI CONVOCAREA SINODULUI AL VII-LEA</i> <i>ECUMENIC ÎN ANUL 787</i>	19
<i>A DOUA PERIOADĂ DE LUPTĂ ÎMPOTRIVA SFINTELOR ICOANE</i>	21
<i>SFÂNTUL IOAN DAMASCHIN, UN MARE APĂRĂTOR</i> <i>AL CINSTIRII SFINTELOR ICOANE</i>	24
<i>BIOGRAFIA ȘI ACTIVITATEA SFÂNTULUI IOAN DAMASCHIN</i>	28
<i>DESPRE SFINTELE ICOANE</i>	31
<i>CHIPUL DOMNULUI NOSTRU IISUS HRISTOS CEL NEFĂCUT DE MÂNĂ</i> <i>DIN EDESA ȘI ADUCEREA LUI ÎN CONSTANTINOPOL (16 AUGUST)</i>	34
<i>ISTORIA SFINTEI VERONICA, CEA CARE A PRIMIT CHIPUL DOMNULUI</i> <i>IMPRIMAT PE MARAMA SA</i>	39
<i>ISTORIA ICOANEI MAICII DOMNULUI, PRODROMIȚA,</i> <i>FĂCĂTOARE DE MINUNI</i>	44
<i>MINUNILE MAICII DOMNULUI PRIN SFÂNTA SA ICOANĂ</i> <i>DE LA MĂNĂSTIREA MALEVI</i>	52
<i>PRIMELE REPREZENTĂRI ICONOGRAFICE ALE MAICII DOMNULUI</i>	65
<i>CREDINȚELE ȘI PRACTICILE SUPERSTIȚIOASE,</i> <i>CONTRAVIN PORUNCII A DOUA DIN DECALOG</i>	70
<i>SUPERSTIȚIILE ȘI CREDINȚELE DEȘARTE SUNT IDOLATRIE</i>	74
<i>SUPERSTIȚIA CÂND IESE ÎNAINTE PREOT, IEPURE SAU CU VASE GOALE</i>	79
<i>CREDINȚA ÎN DESTIN ȘI NOROC ESTE IDOLATRIE</i>	81
<i>ÎNCREDEREA ÎN HOROSCOPI ESTE ABSURDITATE ȘI IDOLATRIE</i>	85
<i>SPIRITISMUL, NECROMANȚIA SAU VORBIREA CU MORȚII</i> <i>SUNT LUCRĂRI SATANICE</i>	89
<i>DIABOLII SE ASCUND ȘI LUCREAZĂ PRIN CREDINȚELE</i> <i>ȘI PRACTICILE SUPERSTIȚIOASE</i>	94
<i>VRĂJITORIA, FORMA CEA MAI AVANSATĂ DE CONLUCRARE</i> <i>CU PUTEREA DEMONICĂ</i>	99
<i>CUVIOSUL COSMA ATHONITUL, APOSTOL ÎN ZAIR (1942-1989)</i>	102
<i>PREOTUL ORTODOX ESTE FOC PENTRU VRĂJITOR</i>	106

<i>ÎNFRÂNGEREA UNUI MISIONAR ROMANO-CATOLIC</i>	108
<i>UN MISIONAR PROTESTANT PRIMEȘTE O LECȚIE</i>	109
<i>IDOLII ȘI IDOLATRIA VREMURILOR NOASTRE</i>	111
<i>IDOLUL BEȚIEI</i>	113
<i>IDOLUL FUMATULUI</i>	117
<i>IDOLUL JOCULUI DE NOROC ȘI AL PARIURILOR</i>	120
<i>IUBIREA DE BANI – ESTE IDOLATRIE</i>	125
<i>IDOLUL DESFRĂULUI</i>	127
<i>IDOLUL PĂCATELOR CONTRA FIRII</i>	129
<i>PERVERSIUNEA</i>	132
<i>IDOLUL MÂNDRIEI ȘI AL SLAVEI DEȘARTE</i>	136
<i>POMUL DE CRĂCIUN, OBICEI PRECREȘTIN</i>	143
<i>ÎMPODOBIREA BRADULUI, OBICEI IMPORTAT</i>	144
<i>CINE ESTE MOȘ CRĂCIUN?</i>	145
<i>UN STUDIU DESPRE DANS</i>	149
<i>IDOLII PETRECELERILOR DE ANUL NOU</i>	156
<i>TAINILE MUZICII ROCK [SUNT DE NATURĂ SATANICĂ]</i>	163
<i>UNDE ESTE DANS, ACOLO ESTE ȘI DIAVOLUL!</i>	179
<i>MUZICA INSTRUMENTALĂ ȘI DANSURILE</i> <i>AU O ISTORIE MULTIMILENARĂ</i>	181
<i>CUVIOSUL ISACHIE FIIND ÎNȘELAT S-A ÎNCHINAT DIAVOLULUI</i>	183
<i>CREȘTINIILOR PRIN JOCURI ADUC JERTFĂ DIAVOLILOR</i>	186
<i>PĂGÂNII ÎNCERCAU SĂ MOMEASCĂ PE SFÂNTA AGATA</i> <i>CU DANSURI ȘI JOCURI</i>	187
<i>PE SFÂNTUL PIONIE ÎL SILEAU SĂ GUSTE DIN JERFE,</i> <i>ÎN TIMP CE PĂGÂNII JUCAU LÂNGĂ ELE</i>	188
<i>UCENICII CUVIOSULUI BENEDICT AU FOST ISPITIȚI</i> <i>DE ȘAPTE FETE GOALE CARE JUCAU ÎNAINTEA LOR</i>	189
<i>SFÂNTUL MUCENIC HRISANT A FOST ISPITIT PRIN FECIOARELE</i> <i>CARE CÂNTAU ȘI DĂNȚUIAU ÎNAINTEA LUI</i>	189
<i>FILIMON COMEDIANTUL RUGÂNDU-SE, UNELTELE DE CÂNTĂRI</i> <i>AU FOST ARSE CU FOC DIN CER</i>	191
<i>DIABOLII TULBURAU PE CUVIOSUL TEODOSIE BĂTÂND DIN TIMPANE,</i> <i>CÂNTÂND DIN FLUIERE ȘI CHIUIND</i>	192
<i>SFÂNTUL MUCENIC TALALEU TĂIA COPACII UNDE SE ADUCEAU JERTFE,</i> <i>CU JOCURI ȘI CÂNTECE DE ORGANE</i>	193
<i>SFÂNTULUI SIMEON I S-AU ARĂTAT DIABOLII CÂNTÂND DIN TRÂMBIȚE,</i> <i>FLUIERE ȘI CIMPOI</i>	193
<i>PĂGÂNII AU CONDUS PE SFÂNTA ELICONIDA LA CAPIȘTE, JUCÂND</i> <i>ȘI CÂNTÂND DIN TRÂMBIȚE ȘI TIMPANE</i>	194
<i>SFINȚII MUCENICI MANUII, SAVEL ȘI ISMAIL N-AU PARTICIPAT</i> <i>LA PRĂZNUIREA CU DĂNȚUIRI, TIMPANE ȘI CÂNTĂRI</i>	195
<i>PĂGÂNII CARE AU MARTIRIZAT PE SFÂNTA IULIA FECIOARA</i> <i>SE VESELEAU MÂNCÂND, BÂND ȘI DĂNȚUIND</i>	196
<i>SFÂNTUL EPISCOP MARTIN DEPLÂNGE PE OAMENII</i>	

CARE PETRECEAU CU CÂNTECE, VESELII ȘI JOCURI..... 197
DIABOLUL ÎȘI REVENDICĂ DREPTUL ASUPRA UNEI CREȘTINE
POSEDATĂ ÎN TIMP CE JUCA 198
IDOLUL DROGURILOR 201

Porunca a II-a

Următoarea poruncă a Decalogului este aceasta: „*Să nu-ți faci chip cioplit și nici un fel de asemănare a nici unui lucru din câte sunt în cer, sus, și din câte sunt pe pământ, jos, și din câte sunt în apele de sub pământ! Să nu te închini lor, nici să le slujești*“ (Ieș. 20, 4).

Porunca aceasta este deosebită de cea dintâi, fiindcă aceea vorbește despre Dumnezeu cel adevărat, Care este Unul, făgăduind și înlăturând mulțimea dumnezeilor. Iar cea de față se leagă de unele datini păgâne, cum – adică – nu numai că nu trebuie să cinstim pe dumnezeii cei mincinoși, ci trebuie să nu ne facem nici un chip cioplit în cinstea lor, nici să-i cinstim închinându-ne lor, nici să le aducem jertfe de închinăciune. De aceea, împotriva acestei porunci păcătuiesc cei care cinstesc idoli ca pe niște dumnezei și le aduc jertfe, și își pun într-înșii toată încrederea și nădejdea lor. După cum mărturisește Psalmistul când grăiește: „*Idolii neamurilor sunt argint și aur, lucruri făcute de mâini omenești. Gură au și nu voi grăi; ochi au și nu vor vedea; urechi au și nu vor auzi, că nu este duh în gura lor. Asemenea lor să fie toți cei ce-i fac pe dânșii și toți cei ce se încred în ei*“ (Ps. 134, 15-18). Mai păcătuiesc încă împotriva acestei porunci și cei robiți poftei de avuție, pentru care Sfânta Scriptură spune: „*Drept aceea, omorâți, mădularele voastre cele pământeste: desfrânarea, necurăția, patima, pofta rea și lăcomia care este închinare la idoli*“ (Col. 3, 5). La fel și cei nesățioși, pentru care Scriptura spune: „*Pântecul este dumnezeul lor, iar mărirea lor este întru rușinea lor, ca unii care au în gând cele pământeste*“ (Filip. 3, 19). Față de această poruncă mai greșesc încă și cei care folosesc descântecele și vrăjile și cei care socotesc drept neîndoioase și adevărate norocul și ursita și cei care țin la preziceri, ghicitul în palmă, ghicitul prin oameni morți, ghicitul în vase și

altele la fel. Care leagă cu vrăji pe oameni, oi și alte viețuitoare, și câți poartă baiere și se înfășoară în ele sau poartă slove și cred în ele, sau în cuvinte ale ghicitorilor sau în chipuri scrise pe ele. Și când le privesc, sau se roagă la ele sau se înfășoară cu ele, cred că printr-însele nu mai pot să ia foc, sau să se înece, sau să se rănească. Sau cei care folosesc legături și leacuri (pe care și medicina le osândește), fie în cuvinte, fie în slove, fie în lucruri care atârnă, sau leagă sau dezleagă, cum ar fi cerceii și inelele în degete și cele asemenea cu ele.

Sfintele Icoane nu sunt chipuri cioplite

Mare deosebire este între idoli și icoane, fiindcă idoli sunt plăsmuiri și născociri ale oamenilor, după cum mărturisește Apostolul când spune: „*Știm că nici un idol nu este în lume*“ (1 Cor. 8, 4). Icoana însă este o înfățișare care ne arată ceva adevărat ce ființează în lume, cum este icoana Mântuitorului nostru Iisus Hristos și a Preasfintei Fecioare Maria și a tuturor Sfinților. Și, în afară de aceasta, elinii se închinau idolilor ca lui Dumnezeu și le aduceau jertfe, socotind, ca Nabucodonosor, că aurul și argintul sunt dumnezei. Noi însă, când cinstim icoanele și ne închinăm la ele, nu cinstim vopselele sau lemnul, ci pe Sfinții aceia de pe icoane îi slăvim cu închinăciune de slujire, punând cu mintea, înaintea ochilor noștri, înfățișarea lor. Astfel, când ne închinăm Celui răstignit, înfățișăm în cugetul nostru pe Hristos spânzurat pe cruce pentru mântuirea noastră. Înaintea Acestuia ne plecăm capetele și genunchii cu mulțumire. La fel și când ne închinăm la icoana Preasfintei Fecioare Maria, ne ridicăm cu mintea la Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, plecându-ne capetele și genunchii în fața sa, vestind-o pe ea, împreună cu arhanghelul Gavriil, fericită mai presus de toți, bărbați și femei. Astfel, închinarea la icoanele Sfinților, care se săvârșește în Biserica ortodoxă, nu încalcă această poruncă, fiindcă nu este aceeași pe care o aducem lui Dumnezeu; și ortodocșii nu o fac față de meșteșugul zugravorilor, ci față de chipurile Sfinților pe care icoanele le înfățișează. Fiindcă, așa cum heruvimii care umbreau cortul mărturiei înfățișau pe acei adevărați Heruvimi, care, în ceruri, stau în fața lui Dumnezeu, iar izraeliții li se închinau și îi cinsteau, fără să calce întru nimic această poruncă a lui Dumnezeu, la fel și fiii lui Israil, când se închinau la cortul mărturiei și îl primeau cu cinstea cuvenită, nu săvârșeau nici un păcat,

nici nu încălcau porunca decalogului, ci mai degrabă aduceau slavă lui Dumnezeu, tot astfel și noi, când cinstim sfintele icoane nu trecem peste porunca decalogului, ci mai degrabă îl vestim pe Dumnezeu cel minunat întru Sfinții Lui (Ps. 67, 36). Numai că trebuie să ne îngrijim ca fiecare icoană să aibă scris a cărui Sfânt este, pentru ca să se împlinească mai cu înlesnire gândul celui ce se roagă. Pentru ca să întărească și mai mult închinarea la icoanele Sfinților, cel de al șaptelea sinod a toată lumea a aruncat anatema asupra tuturor celor ce luptau împotriva icoanelor și a întărit închinarea la cinstitele icoane, în canonul al nouălea al acestui sinod.

Mulți dintre noi poate ne punem întrebarea, atunci de ce, în Scriptura cea Veche, este laudat cel ce a sfărâmat șarpele de aramă, pe care mai înainte îl ridicase Moise? Fiindcă iudeii începuseră să se abată de la închinarea Dumnezeului celui adevărat, închinându-se la acel șarpe ca la adevăratul Dumnezeu, și îl tămâiau, cum spune Scriptura. De aceea, dorind să curme răul, ca să nu meargă mai departe, Ezechia a sfărâmat acel șarpe, pentru ca israeliții să nu mai aibă prilej de cinstire a idolilor. Dacă însă nu l-ar fi cinstit pe șarpe cu închinăciunea cuvenită lui Dumnezeu, n-ar fi fost osândiți de nimeni și nici șarpele n-ar fi fost sfărâmat. Creștinii însă nu cinstesc icoanele ca pe niște dumnezei și nici nu se îndepărtează închinându-se la ele, de la închinăciunea la adevăratul Dumnezeu. Mai degrabă, călăuziți de ele către Dumnezeu, îi cinstesc pe Sfinți prin slujire ca pe prieteni ai lui Dumnezeu, rugându-i să mijlocească pentru ei, pe lângă Domnul. Și chiar dacă cineva, din puținătatea minții lui, se roagă altfel de cum spunem, e mai bine ca acesta să fie îndrumat, decât să fie scoasă din Biserică închinarea la cinstitele icoane (Mărt. Ort. part. III, pag. 169-172).

Închinarea la idoli sau idolatria, era foarte răspândită pe vremea când Dumnezeu a dat, prin Moise, poporului evreu, cele 10 porunci, de aceea se atrage într-însele deosebita luare-aminte, fiilor acestui neam, să se ferească de ea. Și azi (în sec. XX) mai sunt încă neamuri prin nordul Asiei, prin inima Africii și prin insulele Oceaniei, care se închină la idoli. Dar forme de idolatrie foarte răspândite și printre noi, sunt: lăcomia de mâncăruri și băuturi, căci „dumnezeul lacomului este pântecul lui“ (Filip. 3, 19); iubirea de bani iarăși este închinare la idoli (Cols. 3, 5), și în scurt, câți au evlavie fățarnică

și neadevărată, toți acei care își arată evlavia în lucrurile din afară și nu bagă seamă de lucrurile cele mai grele ale legii: *de judecată, zic, de milă și de credință* (Mt. 23, 23). Și în scurt, câți pătimiși cred în nălucirile visurilor, în descântece și farmece, în noroc și ursită, în vrăjitorie, la ghicirea din palmă, cu bobii, cu cafeaua, cu ghiocul, cu cărți, cu planete, cu zodii, în vrăjile cu morții, în purtarea baierelor, a țidulelor, a cărților de samcă, etc. Și în scurt, cei ce atărnă, sau leagă sau dezleagă, precum: cercei la urechi, inele în degete și alte netrebnicii asemenea acestora.

Vrăjmașii Bisericii, care au dezertat de la dreapta-credință a ortodoxiei, folosind ca temei porunca aceasta a decalogului, se pornesc cu toată sălbăticia înverșunării satanicești, pentru a despuia sfânta biserică a lui Dumnezeu de Sfintele Icoane, cu scopul infernal de a șterge din mintea tuturor drept-credincioșilor creștini, Fețele Dumnezeiești: a Tatălui, a Fiului și a Sfântului Duh, ale Maicii Domnului și ale tuturor Sfinților. Aceștia, nici nu vor să audă de Sfintele Icoane, și susțin satanicește că ele sunt idoli.

Cinstirea Icoanelor nu este oprită de această poruncă, pentru că noi nu ne închinăm lemnului sau vopselelor din care sunt făcute ele, nici chipului înfățișat de ele; ci Sfinților pe care ele îi înfățișează. Icoanele sunt pentru noi numai un îndemn, ca să ne putem înălța mai ușor cu mintea la Sfinții cei aleși și bine plăcuți ai lui Dumnezeu, spre a lua exemplu să facem și noi fapte la fel cu ale lor. Pentru neștiutorii de carte Sfintele Icoane sunt o carte în care oricine poate citi. Afară de aceasta, ele sunt podoaba cea mai potrivită pentru Sfintele Locașuri și pentru casele creștinilor.

Toți cei care au păcătuit, într-un fel sau într-altul, împotriva acestei porunci, după ce se cercetează și își notează, să mărturisească lui Dumnezeu în fața Duhovnicului tot ceea ce au greșit și au păcătuit.

Apariția iconoclasmului și convocarea Sinodului al VII-lea ecumenic în anul 787

Persecuția sfințelor icoane, care, sub protectoratul celor trei penultimi împărați din dinastia Isaurilor, a cuprins partea cea mai mare a imperiului, a dat motiv pentru convocarea sinodului al VII-lea ecumenic. Prigoana a pornit din partea musulmanilor (pe timpul califului

lesid al II-lea, pe la anul 723), cari priveau venerarea creștină a icoanelor de idololatrie. În imperiul bizantin a trecut mai târziu, pe vremea împăratului Leon al III-lea. Împăratul era un ignorant și neînfrânat și spera să-și însușească spre folosul său nestematele de pe sfintele icoane. Constantin V și Leon IV, succesorii lui Leon III, au pășit pe urmele acestuia în prigonirea sfintelor icoane. Deoarece persecuția împotriva icoanelor a stat sub protectoratul împăraților, amenința cu contagiune Biserica întregă, cu toate că icoanele erau apărate de către papa din Roma, patriarhul din Constantinopol, celebrul Ioan Damaschin și de către alte personalități distinse în știință și evlavie. Moartea lui Leon IV a dat altă direcție problemei sfintelor icoane. Împărăteasa Irina, mama împăratului minor Constantin VI și regentă, s-a arătat apărătoare a icoanelor și spre a pune capăt la toată sminteala, la inițiativa patriarhului Constantinopolului, Tarasie, a hotărât convocarea unui sinod ecumenic.

Sinodul a fost convocat pe 17 august, anul 786, la Constantinopol. Episcopii chemați s-au și prezentat la Constantinopol, la termenul fixat și sinodul a fost deschis, dar în aceeași zi s-a și închis din cauza atacului armat al iconoclaștilor. Iconoclaști erau îndeosebi mulți dintre soldați – tovarășii de arme ai lui Constantin V. Irina, pentru ca să nu eșueze intenția sa cucernică, a făcut inofensivă armata și – împreună cu fiul său – convocă din nou sinodul, de astă dată însă nu la Constantinopol, ci la Niceea.

Membrii adunați au deschis sinodul la 24 septembrie anul 787 și acesta a durat o lună; s-au ținut opt ședințe și anume șapte în Niceea, iar a opta în Constantinopol. Președinția a avut-o Tarasie al Constantinopolului, afară de ședința a opta, când a prezidat împărăteasa Irina cu fiul ei. După datele păstrate numărul membrilor participanți la sinod a oscilat între 330 și 367. A fost reprezentată Biserica întregă, atât cea răsăriteană cât și cea apuseană.

După ce s-a cercetat învățătura creștină privitoare la sfintele icoane și s-a condamnat doctrina adversă, în ședința a șaptea, după ce s-a dat citire Simbolului niceo-constantinopolitan și după ce s-au confirmat hotărârile sinoadelor anterioare, Părinții acestui sinod au dat următoarea dogmă referitoare la cinstirea sfintelor icoane:

„Noi păstrăm fără de îndoială toate tradițiile bisericești, confirmate în scris sau nescris; iară una dintre acestea este pictarea icoanelor

după natură care este în armonie cu istoria răspândirii Evangheliei și servește de mărturie că Dumnezeu Cuvântul s-a făcut om în realitate, iar nu la aparență și aceasta este spre folosul nostru. Căci lucrurile, care se lămuresc unele pe altele, firește că au imagine reciprocă. Fiind așa, ca și cum am merge pe cale împărătească și urmând învățătura de Dumnezeu grăitoare a Sfinților Părinți și predania Bisericii universale (și știm că într-însa locuiește Duhul Sfânt), hotărâm cu toată siguranța și unanimitatea: după cum chipul cinstitei și de viață făcătoarei Cruci, asemenea să se așeze cinstitele și sfintele icoane, făcute în culori sau mozaic, sau din alt material potrivit, în Sfintele Biserici ale lui Dumnezeu, pe sfintele vase și veșminte, pe pereți și pe scânduri, în case și pe drumuri, și adică icoana Domnului Dumnezeuului și Mântuitorul nostru Iisus Hristos și cea a Sfintei, Precuratei noastre Stăpâne, de Dumnezeu Născătoare, ale cinstiților Îngeri și ale tuturor Sfinților și Cuvioșilor bărbați. Căci dacă vor fi văzuți mai des zugrăviți pe icoane, cu atât mai vii vor fi în fața respectivilor, cari îi privesc, reînviindu-se memoria și dorul de prototipul lor, le vor săruta și le vor da închinarea cinstită, dar nu adorarea deplină, care după credința noastră se cuvine numai firii Dumnezeiești, ci li se va da cinstea numai în felul după cum se cinstește chipul cinstitei și de viață făcătoarei Cruci, sfintele Evanghelii și celelalte obiecte sfinte, și li se va da cinste aducându-li-se tămâie și lumânări, precum era obiceiul cucernic la cei din vechime. Căci cinstea dată icoanei trece asupra prototipului ei și cel ce se închină icoanei, se închină persoanei zugrăvită pe ea. În felul acesta se va întări învățătura Sfinților noștri Părinți, adică predania Bisericii universale, care de la o margine a lumii până la cealaltă a primit Evanghelia“.

Ședința următoare și totodată ultima s-a ținut în Constantinopol, unde, după ce s-a dat citire solemnă dogmei sinodului, s-au dat 22 canoane și astfel, Biserica lui Hristos a căpătat iarăși sfintele icoane (Can. Bis. Ort. vol. I, part. I, pag. 38-40, d. Dr. N. Milaș).

A doua perioadă de luptă împotriva sfintelor icoane

În anul 813 s-a urcat pe tron Leon Armeanul. Acesta a pornit o a doua luptă împotriva icoanelor, înșelat fiind de un monah eretic ce locuia închis într-o peșteră. Și iarăși a fost lăsată fără podoabă Biserica lui Dumnezeu. După Leon Armeanul a venit pe tronul împărătesc

Mihail Amoreul. După el a venit Teofil, fiul său, care i-a lăsat în urmă pe înaintașii săi în nebunia sa împotriva icoanelor. Acest Teofil a dat la osânde și pedepse groaznice pe mulți dintre Sfinții Părinți. După ce și-a săturat cruzimea timp de 12 ani, s-a îmbolnăvit de boală grea. Împărăteasa Teodora era foarte întristată din pricina aceasta. Copleșită de durere, a adormit și a văzut în vis pe Preacurata Născătoare de Dumnezeu cu Pruncul cel mai înainte de veci în brațe, înconjurată de Îngeri strălucitori, care loveau și își băteau joc de Teofil, bărbatul ei. Când s-a sculat din somn, Teofil și-a venit puțin în simțire și a strigat: „Vai de mine, ticălosul! Din pricina sfințelor icoane sunt bătut». Îndată împărăteasa a pus la căpătâiul lui icoana Născătoarei de Dumnezeu și s-a rugat ei cu lacrimi. Iar Teofil, deși era grozav de bolnav, văzând pe unul din cei ce stăteau în jurul lui că poartă engolpion, i l-a smuls și l-a sărutat. Și îndată gura lui, care scrâșnea împotriva icoanelor și nerușinatul lui gâtlej, care stătea deschis, au venit la starea lor firească de mai înainte, i s-au potolit neconținutele dureri și chinuri și a adormit mărturisind că bun lucru este a cinsti și a ne închina sfințelor icoane. Scoțând deci împărăteasa din lăzile ei cinstitele și sfințele icoane, l-a făcut pe Teofil să le sărute și să le cinstească din tot sufletul. După puțină vreme Teofil a murit. Teodora a chemat pe toți cei din surghiun, a eliberat pe cei din închisori și a poruncit să se trăiască în libertate. A izgonit de pe scaunul patriarhal pe Ioan, numit și Ianis, care era mai mult căpetenia vrăjitorilor și nelegiuitorilor. Pe tronul patriarhal s-a suit mărturisitorul lui Hristos, Metodie, care pătimise multe mai înainte și în groapă de viu fusese îngropat.

Așa stând lucrurile, Ioanichie cel Mare, care a sihăstrit în munții Olimpului, a avut o cercetare dumnezeiască. A venit la el marele sihastru Arsaachie și i-a spus: „Dumnezeu m-a trimis la tine ca să mergem la preacuviosul bărbat Isaia, care sihăstrește închis într-o peșteră din Nicomidia, spre a învăța de la el cele ce sunt plăcute lui Dumnezeu și potrivite Bisericii Lui“.

Și într-adevăr, când au ajuns la el, au auzit din gura lui: Acestea zice Domnul: „Iată s-a apropiat sfârșitul dușmanilor icoanei Mele. Duceți-vă la împărăteasa Teodora, dar și la patriarhul Metodie, și le grațiți așa: Să opriri pe toți cei nesfințiți și așa, împreună cu îngerii, să-mi aduceți jertfă, cinstind icoana chipului Meu și Crucea“.

Când au auzit acestea, s-au dus îndată la Constantinopol și au vestit, cele ce li s-au spus, patriarhului Metodie și tuturor aleșilor lui Dumnezeu. Iar ei adunându-se s-au dus la împărăteasă, pe care au aflat-o cu totul incredințată, căci din părinți era evlavioasă și iubitoare de Dumnezeu. Împărăteasa îndată și-a scos icoana Născătoarei de Dumnezeu ce-i atârna la gât și, în văzul tuturor, a sărutat-o spunând: „Să fie anatema toți cei care nu se închină și nu sărută icoanele, nu ca pe Dumnezeu, ci ca pe niște chipuri ale acelora care au iubit pe Dumnezeu!“

Toți cei care erau acolo s-au bucurat cu bucurie mare. Împărăteasa, la rândul ei, i-a rugat și ea să facă rugăciuni pentru Teofil, bărbatul ei. Au fost înduplecați din pricina credinței ei, cu toate că la început nu voiau. Și în adevăr, cel între Sfinți, Metodie, a adunat poporul, tot clerul și pe arhierii, în marea biserică a lui Dumnezeu, printre care erau și acești bărbați aleși: cei din Olimp, marele Ioanichie, Arsaachie și Navcratie, ucenicii lui Teodor Studitul, Teofan și Teodor scriitorii și mărturisitorii, Mihail aghiopolitul și singhelul. Cu toții au făcut toată noaptea rugăciuni către Dumnezeu pentru Teofil, rugându-se cu lacrimi și cu fierbinte rugă. Așa au făcut tot timpul celei dintâi săptămâni a Postului Mare. Același lucru l-a făcut și împărăteasa Teodora, împreună cu femeile și cu celălalt popor.

În timp ce făceau aceste rugăciuni, vineri, pe la revărsatul zorilor, împărăteasa a adormit și i se părea că se găsește la picioarele Crucii și că treceau pe cale, cu mult zgomot, niște oameni care duceau felurite unelte de chin. În mijlocul lor era dus legat cu mâinile la spate și împăratul Teofil. Când l-a văzut, a mers și ea după cei care-l duceau pe Teofil. Ajungând la poarta cea de aramă, a văzut un bărbat strălucitor la față, care sta înaintea icoanei lui Hristos. Teofil s-a oprit înaintea lui. Împărăteasa s-a atins de picioarele acelui bărbat și se ruga pentru împărat. Dar numai ce a deschis Teodora gura, că acel bărbat i-a zis: „Mare este credința ta, femeie! Află că pentru lacrimile și pentru credința ta, încă și pentru rugile și rugămintile robilor Mei și ale preoților Mei, iert pe Teofil, bărbatul tău!“ După aceea a spus și celor care-l duceau pe Teofil: „Dezlegați-l și dați-l femeii lui!“ Împărăteasa l-a luat și a plecat, bucurându-se și veselindu-se. Și îndată s-a trezit din somn. Acestea a văzut împărăteasa Teodora.

Iar patriarhul Metodie, în timp ce se făceau rugăciuni și cereri pentru Teofil, a scris pe o hârtie numele tuturor împăraților ereici, între care a pus și numele lui Teofil. Această hârtie a pus-o sub Sfânta masă fără să știe nimeni. Vineri vede și el un înger înfricoșător că intră în biserică cea mare. Se apropie de el și pare că-i spune: „Ți-a fost ascultată rugăciunea, episcopo! Împăratul Teofil a căpătat iertare! Nu mai supăra pe viitor Dumnezeu cu el!”

Patriarhul vrând să știe de-i adevărată vedenia, s-a sculat din locul unde era, a luat hârtia, a desfăcut-o, și o, judecățile lui Dumnezeu! – a găsit numele lui Teofil, șters cu totul, de Dumnezeu.

Mult s-a bucurat împărăteasa când a auzit acestea și a cerut patriarhului să adune întreg poporul, cu sfintele cruci și cu sfintele icoane, în biserică cea mare, ca s-o împodobească din nou cu sfintele icoane și să facă tuturor cunoscută această nouă minune. Și într-adevăr, îndată s-au adunat toți în biserică cu lumânări în mâini. Au venit și împărăteasa cu fiul ei. Și făcând litanie, au pornit de acolo până la așa-numitul Miliu, cu sfintele icoane, cu dumnezeieștile și cinstitele lemne ale crucii, cu sfânta și dumnezeiasca Evanghelie, strigând: „Doamne miluiește-ne!” Și tot așa s-au întors din nou în biserică și au săvârșit dumnezeiasca Liturghie, așezând la locul lor sfintele și cinstitele icoane cu ajutorul unor bărbați cu o viață deosebit de sfântă. Apoi au fost cinstiți cei evlavioși care au crezut drept și au fost îndepărtați cei neevlavioși și care n-au primit cinstirea sfintelor icoane. Și acești sfinți mărturisitori au hotărât atunci ca în fiecare an să se facă așa această sfântă prăznuire, ca nu cumva să cădem din nou în aceeași rătăcire.

Pentru rugăciunile sfinților Tăi mărturisitori, icoană întru totul asemenea Tatălui, miluiește-ne pe noi. Amin (Sinaxar la Duminica Ortodoxiei).

Sfântul Ioan Damaschin, un mare apărător al cinstirii sfintelor icoane

Iconoclasmul, a început mai înainte de domnia lui Leon al III-lea, dar care, în timpul lui a luat o amploare deosebită. Erezia aceasta a fost inițiată și susținută de împărați, care au sprijinit-o cu toată forța de care dispuneau. Perioada iconoclastă a durat aproape un secol, începând

cu dinastia isauriană (717-802) și terminându-se în anul 843. Iconoclasmul a cunoscut două faze: prima, care este inaugurată de Leon al III-lea Isaurul în anul 726 și se încheie în timpul împărătesei Irina și a fiului ei Constantin al VI-lea, odată cu Sinodul al VII-lea Ecumenic de la Niceea (787); a doua începe cu anul 813, odată cu urcarea pe tron a lui Leon al V-lea Armeanul și se termina în anul 843. Prima restabilire a cultului icoanelor a fost de scurtă durată, cea de a doua a rămas în vigoare până astăzi.

Sfântul Ioan Damaschin a fost omul providențial și persoana care a influențat decisiv și irevocabil triumful și câștigarea victoriei finale a Bisericii lui Hristos, care în acea perioadă a avut mare nevoie de știința și darurile minunate cu care a fost înzestrat de Dumnezeu, dar mai cu seamă de curajul și eroismul cu care a luptat, până la distrugerea definitivă a întregului sistem de luptă și atac al iconoclastului și la câștigarea biruinței definitive. Cu toate acestea, în zilele noastre, după 1169 de ani, toată știința, sfințenia și argumentele teologice ce ni le-a lăsat moștenire în zeci și poate chiar și sute de lucrări de valoare universală, sunt sfidate și chiar atacate cu violență verbală, de cei care numindu-se creștini, pun mâna pe „topoare și ciocane” și „tăind și sfărâmând ușile Locașului cel Sfânt”, „dărâmă și spurcă toată podoaba și strălucirea ei”, improșcând pretutindeni cu injurii incendiare și rostind cu glasuri furioase, toți cei de-o inimă și un neam: „*Veniți să ardem toate locurile de prăznuire ale lui Dumnezeu de pe pământ*” (Ps. 73, 7-9). Pentru aceștia, zădarnice au fost calitățile intelectuale și morale și sfințenia acestui lucefăr al Bisericii lui Hristos, care și astăzi și de-a pururi va străluci pe firmamentul ei, care pentru argumentele lui, rostite și scrise în tratate, întru justificarea venerării Icoanelor ce au împodobit și împodobesc bisericile și casele noastre, a trebuit să plătească prin tăierea mâinii cu care le-a scris. Zădarnică a fost această jertfă și acest preț pe care l-a plătit acest om minunat, dar cu mult mai zădarnică a fost minunea pe care Maica Domnului nostru Iisus Hristos, a făcut-o acestui fiu iubit al ei, care i-a dăruit iarăși mâna, cerându-i doar ca el să o pună la locul ei și dânsa i-a vindecat-o, lăsând ca semn pentru mărturie, un fir roșu pe locul unde a fost tăiată. Icoana în fața căreia el s-a rugat, era icoana Maicii Domnului din camera lui, prin a carei înfățișare el supravenera persoana ei. Din momentul minunii, ca drept recunoștință față